

Souhrnné vyhodnocení výsledků programů výzkumu, vývoje a inovací ukončených roku 2011

1. Úvod

Souhrnné vyhodnocení výsledků programů výzkumu, vývoje a inovací ukončených roku 2011 (dále jen „Hodnocení“) bylo provedeno Radou pro výzkum, vývoj a inovace (dále jen „RVVI“) v souladu s § 35 odst. 2 písm. d) zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů, a podle Metodiky hodnocení výsledků výzkumných organizací a hodnocení výsledků ukončených programů (platná pro léta 2010 a 2011 a rok 2012), schválené usnesením vlády ČR ze dne 4. srpna 2010 č. 555 ve znění změn podle usnesení vlády ČR ze dne 11. května 2011 č. 340 a dne 13. června 2012 č. 411 (dále jen „Metodika hodnocení“).

V rámci Hodnocení bylo primárně využito údajů, které předali jednotliví poskytovatelé do Informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (dále jen „IS VaVaI“), tj. do Centrální evidence projektů (CEP) a Rejstříku informací o výsledcích (RIV), a to podle § 31 zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.

Současně bylo využito informací, které RVVI předložili jednotliví poskytovatelé v rámci souhrnných zpráv o jimi provedeném hodnocení výsledků ukončených programů. Tyto zprávy byli poskytovatelé povinni zpracovat podle Metodiky hodnocení ve struktuře jí stanovenou a předložit je RVVI do 30. října 2012.

V rámci Hodnocení nebyly posuzovány výsledky jednotlivých projektů řešených v rámci hodnocených programů, což spadá v souladu s ustanovením § 13 zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací plně do kompetence jednotlivých poskytovatelů.

Účelem Hodnocení bylo posoudit, zda bylo v rámci ukončených programů dosaženo jejich předjímaných cílů, a dále zhodnotit efektivnost využití účelové podpory poskytované podle § 3 odst. 2 zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.

2. Přehled hodnocených programů

Do Hodnocení bylo zahrnuto celkem 15 programů účelové podpory. V rámci 11 z nich byly jednotlivé projekty zadávány prostřednictvím veřejných soutěží ve výzkumu, vývoji a inovacích. U ostatních 4 programů byly jednotlivé projekty zadávány ve formě veřejných zakázek ve výzkumu, vývoji a inovacích.

Podrobné údaje o hodnocených programech, včetně stanovených cílů a údajů o finančních nákladech vynaložených na řešení projektů v jejich rámci, jsou uvedeny v Příloze č. 2.

Stručný přehled hodnocených programů je uveden v Tabulce č. 1.

Tabulka č. 1: Přehled programů výzkumu, vývoje a inovací ukončených roku 2011

Poskytovatel	Program VaVaI		Doba trvání	
	Kód	Název	od	do
Programy realizované ve formě veřejných soutěží ve výzkumu, vývoji a inovacích				
Ministerstvo dopravy	CG	Podpora realizace udržitelného rozvoje dopravy	2007	2011
Ministerstvo kultury	DB	Výzkum a vědecké zhodnocení kulturně-historických hodnot prostředí, způsoby a nástroje jejich zachování a výzkum jevů tradiční lidové kultury jako nedílné součásti nehmotného kulturního dědictví	2006	2011
	DC	Zpřístupnění a ochrana kulturních, uměleckých a vědeckých zdrojů	2006	2011
	DD	Vědecko-dokumentární zhodnocení vývoje hudebního, divadelního a výtvarného umění, literární historie, teorie a kritiky, analyticko-sociologické studie současného stavu kultury na území ČR a výzkum a vědecké zhodnocení masmédií a audiovizí	2006	2011
	DE	Výpověď sbírek českých, moravských a slezských muzeí a galerií o přírodním a kulturním dědictví Evropy	2006	2011
Ministerstvo pro místní rozvoj	WD	Výzkum pro řešení regionálních disparit	2007	2011
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	LC	Centra základního výzkumu	2005	2011
	1A 1R	Národní program výzkumu	2004	2011
	2A 2G	Národní program výzkumu II	2006	2011
Ministerstvo zdravotnictví	NS	Resortní program výzkumu a vývoje – MZ II na léta 2008 - 2011	2008	2011
Ministerstvo životního prostředí	SP	Resortní program výzkumu v působnosti Ministerstva životního prostředí na léta 2007 - 2011	2007	2011
Programy realizované ve formě veřejných zakázek ve výzkumu, vývoji a inovacích				
Ministerstvo obrany	OS	Schopnosti - dosažení deklarovaných aliančních požadavků	2006	2011
Ministerstvo práce a sociálních věcí	HC	Sociálně ekonomický výzkum pro potřeby státu v letech 2010 až 2011	2010	2011
Ministerstvo spravedlnosti	RD	Společnost, sankční politika, kriminalita	2008	2011
Ministerstvo vnitra	VE	Resortní výzkum a vývoj	2007	2011

V rámci Hodnocení nebyly hodnoceny jednotlivé dílčí programy zařazené do Národního programu výzkumu (dále jen „NPV“) a Národního programu výzkumu II (dále jen „NPV II“) evidované v IS VaVaI pod identifikačními kódy 1A-1R a 2A-2G. V souladu s NPV, NPV II a Metodikou hodnocení zpracovalo vyhodnocení těchto programů Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a předložilo RVVI již souhrnné hodnotící zprávy.

V souladu s Metodikou hodnocení nebyl hodnocen rovněž program „INFOZ (Informační zdroje pro výzkum)“ evidovaný v IS VaVaI pod identifikačním kódem VZ a program „Projekty pro státní správu“ evidovaný v IS VaVaI pod identifikačním kódem LS. RVVI dále nehodnotila program „Výzkum a vývoj pro potřeby státní správy“ evidovaný v IS VaVaI pod identifikačním kódem WE, který v důsledku snížení výdajů státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace nebyl realizován.

3. Harmonogram a postup hodnocení

Hodnocení probíhalo v souladu s Metodikou hodnocení v následujících etapách:

- do 6. září 2012 – provozovatel IS VaVaI provedl v souladu s Metodikou hodnocení uzávěrku údajů, které byly vloženy do IS VaVaI pro účely Hodnocení;
- do 30. října 2012 – poskytovatelé zaslali RVVI souhrnné zprávy o jimi provedeném hodnocení programů ukončených v roce 2011;
- leden 2012 – RVVI projednala materiál „Souhrnné vyhodnocení výsledků programů výzkumu, vývoje a inovací ukončených v roce 2011“.

4. Výchozí údaje pro hodnocení

RVVI zahrnula do Hodnocení všechny projekty, kterým byla v rámci hodnocených programů poskytnuta podpora z veřejných prostředků, a jejichž řešení bylo ukončeno do 31. prosince 2011. Jednotlivé výsledky projektů byly bodově ohodnoceny, a to v souladu s Přílohou č. 1 Metodiky hodnocení. Hodnocení přitom vycházelo ze dvou základních zdrojů:

- z informací obsažených v IS VaVaI (Poskytovatelům je § 31 zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací uložena povinnost předávat do IS VaVaI včasné a pravdivé údaje o projektech a jejich výsledcích. Všechny údaje využitě pro Hodnocení vycházejí ze stavu k 6. září 2012, tj. ke dni, kdy byla provozovatelem IS VaVaI v souladu s Metodikou hodnocení provedena uzávěrka předání údajů.);
- z informací poskytovatelů (Pro souhrnné vyhodnocení programů ukončených v roce 2011 bylo využito informací, které poskytovatelé předložili RVVI v rámci souhrnných zpráv o jimi provedeném hodnocení ukončených programů. Tyto zprávy byly poskytovateli vypracovány v souladu s Metodikou hodnocení a obsahovaly základní údaje o schválených programech a jejich realizaci, výčet zvláště významných výsledků projektů řešených v rámci programů, včetně informací o způsobu jejich využití, dále srovnání dosažených výsledků se schválenými cíli programů a srovnání dosažených výsledků programů se stavem v zahraničí.).

RVVI posoudila, zda se souhrnné rozpočtové údaje obsažené v IS VaVaI shodují s údaji, které poskytovatelé uvedli v souhrnných zprávách o jimi provedeném hodnocení ukončených programů. Jejich srovnání je uvedeno v Příloze č. 2. Méně závažné rozpory byly shledány u programů WD, 1A-1R, 2A-2G, HC a RD, vysoká míra nesrovnalostí naopak u programu SP spadajícího do gesce Ministerstva životního prostředí. Zatímco poskytovatel v souhrnné zprávě o jím provedeném hodnocení programu uvádí, že na projekty řešené v jeho rámci bylo z veřejných prostředků vynaloženo celkem 1.014.375 tis. Kč, údaje obsažené v IS VaVaI vypovídají pouze o 481.765 tis. Kč.

U programu NS spadajícího do gesce Ministerstva zdravotnictví činily celkové výdaje na projekty řešené v jeho rámci 1.799.651 tis. Kč, z toho 1.767.372 tis. Kč bylo poskytnuto ve formě podpory z veřejných prostředků. Do hodnocení programu bylo přitom zahrnuto rovněž 21 projektů, jejichž řešení bylo zahájeno v rámci „Resortního programu výzkumu a vývoje Ministerstva zdravotnictví“ (NR) a 1 projekt, jehož řešení bylo zahájeno v rámci programu „Zdraví obyvatel“ - Národní program výzkumu (1A). Vzhledem k tomu, že doba řešení těchto projektů byla prodloužena nad rámec doby trvání programů (2004-2009), v nichž bylo jejich řešení zahájeno, formálně tyto projekty spadají do programu NS (včetně údajů v IS VaVaI) a po vzájemně dohodě RVVI s poskytovatelem byly v rámci programu NS i zhodnoceny.

5. Výsledky hodnocení

Souhrnné výsledky Hodnocení jsou uvedeny v Příloze č. 3. Příslušná tabulka obsahuje údaje o hodnocených projektech agregované podle jednotlivých hodnocených programů s uvedením jejich poskytovatele, identifikačního kódu, pod kterým jsou evidovány v IS VaVaI a hodnoty jejich Indexu SR, údaje o vynaložených výdajích na řešení programů, včetně výše poskytnuté podpory z veřejných prostředků, údaje o celkovém počtu řešených projektů, jejich výsledcích a jejich bodovém ohodnocení a údaje o jednotlivých druzích výsledků, jichž bylo v rámci řešených projektů dosaženo, včetně jejich bodového ohodnocení. Součástí tabulky je i údaj o bodově nehodnocených výsledcích, tedy o výsledcích, které byly poskytovateli předány do IS VaVaI, ale neodpovídají definici bodově ohodnocených výsledků podle Metodiky hodnocení.

Z Hodnocení vyplývá, že v rámci všech hodnocených programů bylo za dobu jejich trvání vynaloženo celkem 28.452.807 tis. Kč, z toho 22.681.498 tis. Kč z veřejných prostředků. Míra podpory z veřejných prostředků tak činila průměrně 79,72 %. Podpořeno bylo v rámci všech hodnocených programů dohromady 2.168 projektů s tím, že jejich řešením bylo dosaženo 15.896,576 bodově ohodnocených výsledků s ohodnocením 514.894,501 bodů.

Průměrná hodnota parametru Index SR byla pro všechny programy dohromady vyčíslena na hodnotu 22,7. Index SR vyjadřuje míru efektivnosti vynaložené podpory z veřejných prostředků a je definován jako poměr bodového ohodnocení všech hodnocených výsledků programu a celkové výše podpory z veřejných prostředků poskytnuté na řešení projektů v jeho rámci. Hodnota Indexu SR tak vyjadřuje, kolik bodů podle Metodiky hodnocení bylo v rámci hodnoceného programu dosaženo za každý 1 mil. Kč podpory z veřejných prostředků.

Hodnota 22,7 tak vypovídá o tom, že v rámci všech hodnocených programů dohromady bylo za každý 1 mil. Kč vynaložený ve formě podpory z veřejných prostředků dosaženo výsledků s průměrným ohodnocením 22,7 bodu.

Pro srovnání: článek v impaktovaném časopise = 10 až 305 bodů; článek v prestižním impaktovaném časopise Nature či Science = 500 bodů; článek v recenzovaném časopise databáze SCOPUS či ERIH = 10 až 30 bodů; článek v českém recenzovaném časopise = 4 nebo 10 bodů; odborná kniha = 20 nebo 40 bodů; evropský patent, patent USA a Japonska = 500 bodů; český nebo jiný národní patent využívaný na základě platné licenční smlouvy = 200 bodů; poloprovoz, ověřená technologie, odrůda, plemeno = 100 bodů; užitný a průmyslový vzor, prototyp, funkční vzorek, software = 40 bodů; výzkumná zpráva, která je výsledkem obsahujícím utajované informace = 50 bodů (úplný výčet druhů hodnocených výsledků a jejich bodového ohodnocení je uveden v Příloze č. 1 Metodiky hodnocení).

Nejčastěji zastoupeným druhem výsledku projektů řešených v rámci všech hodnocených programů dohromady byl článek v odborném periodiku, který je obsažen v databázi Web of Science (J_{imp}). Podíl jeho zastoupení činil 31,82 %. Přehled dalších nejčastěji zastoupených druhů výsledků obsahuje Tabulka č. 2.

Tabulka č. 2: Struktura výsledků dosažených v rámci programů ukončených roku 2011

Druh výsledku		Podíl
J_{imp}	článek v odborném periodiku, který je obsažen v databázi Web of Science	31,82 %
J_{rec}	článek v odborném periodiku, které je zařazeno v Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v České republice	17,66 %
J_{neimp}	článek v odborném periodiku, který je obsažen ve světově uznávané databázi ERIH nebo SCOPUS	10,58 %
D	článek ve sborníku	10 %
G	prototyp, funkční vzorek	6,24 %
	ostatní	< 5,00 %

5.1. Porovnání jednotlivých programů

Pro porovnání jednotlivých hodnocených programů je použit tzv. průměrný projekt, a to jak v rámci všech hodnocených programů dohromady, tak pro jednotlivé programy zvlášť.

Tzv. průměrný projekt za všechny hodnocené programy dohromady byl řešen s celkovými náklady ve výši 13.124 tis. Kč, podpora z veřejných prostředků u něj činila 10.462 tis. Kč a jeho řešením bylo dosaženo 7,33 uznaného výsledku s ohodnocením 237,5 bodu.

Charakteristika tzv. průměrného projektu řešeného zvlášť v rámci každého z hodnocených programů je uvedena v Tabulce č. 3.

Tabulka č. 3: Tzv. průměrný projekt řešený v rámci programů ukončených roku 2011

Poskytovatel	Program	Výdaje na řešení tzv. průměrného projektu (v tis. Kč)		Výsledky tzv. průměrného projektu	
		Celkové náklady	Podpora z veřejných prostředků	Počet	Body
Ministerstvo dopravy	CG	3.749	3.024	2,34	57,82
Ministerstvo kultury	DB	1.736	1.592	6,59	231,28
Ministerstvo kultury	DC	3.261	2.452	5,07	163,04
Ministerstvo kultury	DD	1.749	1.482	5,21	168
Ministerstvo kultury	DE	838	724	5,46	90,04
Ministerstvo pro místní rozvoj	WD	7.249	7.128	10,06	206,74
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	LC	79.836	62.031	57,27	2.600,70
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	1A - 1R	13.198	10.800	8,25	253,01
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	2A - 2G	22.811	15.865	7,55	226,03
Ministerstvo zdravotnictví	NS	4.499	4.418	1,95	46,73
Ministerstvo životního prostředí	SP	6.875	6.176	5,03	122,18
Ministerstvo obrany	OS	8.563	8.563	0,91	35,42
Ministerstvo práce a sociálních věcí	HC	1.163	1.163	0,3	7,38
Ministerstvo spravedlnosti	RD	6.177	6.177	7,73	124,15
Ministerstvo vnitra	VE	1.179	1.179	1,98	38,94
Tzv. průměrný projekt dohromady		13.124	10.462	7,33	237,5

Zatímco nejčastějším druhem výsledku všech hodnocených programů dohromady byl článek v odborném periodiku obsažený v databázi Web of Science (J_{imp}) s podílem 31,82 %, z hodnocení jednotlivých programů zvlášť vyplývá, že nejčastěji měl na celkovém počtu hodnocených výsledků nejvyšší podíl článek v českém recenzovaném časopise (J_{rec}). Článek v odborném periodiku, který je obsažen v databázi Web of Science (J_{imp}), figuruje v tomto přehledu až na druhém místě.

Výčet nejčastějších druhů hodnocených výsledků u jednotlivých programů ukončených roku 2011 je uveden v Tabulce č. 4.

Tabulka č. 4: Nejčastější druhy hodnocených výsledků programů ukončených roku 2011

Poskytovatel	Program	Nejčastější druh výsledku		Podíl
Ministerstvo dopravy	CG	J _{rec}	článek v českém recenzovaném časopise	37,4 %
Ministerstvo kultury	DB	N	certifikované metodiky a postupy, specializované mapy s odborným obsahem	25,7 %
Ministerstvo kultury	DC	A	audiovizuální tvorba nebo elektronický dokument	18,4 %
Ministerstvo kultury	DD	BC	odborná kniha kapitola v odborné knize	44 %
Ministerstvo kultury	DE	J _{rec}	článek v českém recenzovaném časopise	50,4 %
Ministerstvo pro místní rozvoj	WD	J _{rec}	článek v českém recenzovaném časopise	34,2 %
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	LC	J _{imp}	článek v odborném periodiku, který je obsažen v databázi Web of Science	66,3 %
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	1A - 1R	J _{imp}	článek v odborném periodiku, který je obsažen v databázi Web of Science	27,2 %
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	2A - 2G	J _{rec}	článek v českém recenzovaném časopise	23,5 %
Ministerstvo zdravotnictví	NS	J _{imp}	článek v odborném periodiku, který je obsažen v databázi Web of Science	40,7 %
Ministerstvo životního prostředí	SP	J _{rec}	článek v českém recenzovaném časopise	40,5 %
Ministerstvo obrany	OS	G	prototyp, funkční vzorek	55,7 %
Ministerstvo práce a sociálních věcí	HC	J _{imp}	článek v odborném periodiku, který je obsažen v databázi Web of Science	43,5 %
Ministerstvo spravedlnosti	RD	J _{rec}	článek v českém recenzovaném časopise	63 %
Ministerstvo vnitra	VE	J _{rec}	článek v českém recenzovaném časopise	52,9 %

V rámci hodnocení efektivnosti vynaložené podpory z veřejných prostředků vykázaly nejvyšší hodnotu Indexu SR programy spadající do gesce Ministerstva kultury - DB (145,27), DE (124,33) a DD (113,4), nejnižší hodnotu naopak programy Ministerstva práce a sociálních věcí - HC (6,35) a Ministerstva obrany - OS (4,14). Hodnoty Indexů SR všech hodnocených programů jsou uvedeny v Tabulce č. 5.

Tabulka č. 5: Indexy SR programů výzkumu, vývoje a inovací ukončených roku 2011

Poskytovatel	Program	Index SR
Ministerstvo dopravy	CG	19,12
Ministerstvo kultury	DB	145,27
Ministerstvo kultury	DC	66,48
Ministerstvo kultury	DD	113,4
Ministerstvo kultury	DE	124,33
Ministerstvo pro místní rozvoj	WD	29
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	LC	41,93
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	1A - 1R	23,43
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	2A - 2G	14,25
Ministerstvo zdravotnictví	NS	10,58
Ministerstvo životního prostředí	SP	19,78
Ministerstvo obrany	OS	4,14
Ministerstvo práce a sociálních věcí	HC	6,35
Ministerstvo spravedlnosti	RD	20,1
Ministerstvo vnitra	VE	33,02

5.2. Projekty podle stupně hodnocení poskytovatelem

Po ukončení řešení projektu je poskytovatel povinen provést jeho závěrečné zhodnocení a údaje o tomto zhodnocení předat v souladu s ustanovením § 31 zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací do IS VaVaI. Poskytovatel má přitom možnost ohodnotit ukončený projekt jako (1) projekt s vynikajícími výsledky, (2) projekt, který uspěl podle zadání nebo (3) projekt, který podle zadání neuspěl. Poskytovatel rovněž hodnotí, zda byl projekt ukončen v souladu s původně plánovaným harmonogramem řešení nebo předčasně.

Z celkem 2.168 projektů řešených v rámci všech hodnocených programů dohromady bylo podle údajů obsažených v IS VaVaI 849 projektů ukončeno s vynikajícími výsledky (39,2 %), 1.270 projektů uspělo podle zadání (58,6 %) a u 49 projektů nebylo splněno zadání (2,2 %), z toho u 6 projektů došlo ze strany poskytovatele k sankcionování příjemce (0,3 %).

Nejvyšší podíl projektů vyhodnocených jako projekty s vynikajícími výsledky vykázalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy u programu LC. Z celkem 51 řešených projektů bylo podle údajů předaných do IS VaVaI 50 z nich ukončeno s vynikajícími výsledky (98 %). Vysokého podílu projektů ukončených s vynikajícími výsledky dosáhlo rovněž Ministerstvo zdravotnictví v rámci programu NS. Jejich zastoupení činí 70 % (vynikajících výsledků dosáhlo 280 z celkem 400 řešených projektů). Současně je však nezbytné poznamenat, že u 27 z těchto projektů neuvádí IS VaVaI dosažení žádného bodově ohodnoceného výsledku. Žádných vynikajících výsledků nedosáhl podle zhodnocení poskytovatelem naopak ani jeden z projektů řešených v rámci programů Ministerstva dopravy (CG), Ministerstva kultury (DD) a Ministerstva práce a sociálních věcí (HC).

K naplnění zadání nedošlo z celkem 2.168 projektů řešených v rámci všech hodnocených programů dohromady pouze u 49 z nich. Souhrnná míra neúspěšnosti řešení tak činí 2,2%. Žádného bodově ohodnoceného výsledku však podle údajů obsažených v IS VaVaI nedosáhlo 264 projektů (12,2 %) a přesto pouze u 23 z nich IS VaVaI eviduje, že během jejich řešení nebylo splněno zadání. U 55 z těchto projektů je poté v IS VaVaI dokonce uvedeno dosažení vynikajících výsledků. Týká se to již výše uvedených 27 projektů řešených v rámci programu Ministerstva zdravotnictví (NS), 25 projektů spadajících do NPV (1A-1R), 2 projektů řešených v rámci programu Ministerstva obrany (OS) a 1 projektu řešeného v rámci programu Ministerstva kultury (DE).

Nejvyšší podíl projektů ukončených bez bodově ohodnocených výsledků vykázaly podle údajů obsažených v IS VaVaI programy spadající do gesce Ministerstva životního prostředí (SP) - 21,8 %, Ministerstva spravedlnosti (RD) - 25%, Ministerstva dopravy (CG) - 25,3 %, Ministerstva obrany (OS) - 41,5%, Ministerstva vnitra (VE) - 50%, a zejména Ministerstva práce a sociálních věcí (HC) - 82,4 %. V rámci posledně uvedeného programu (HC) bodově ohodnocených výsledků nedosáhlo 28 projektů z celkových 34 řešených projektů. Přesto podle údajů předaných poskytovatelem do IS VaVaI 27 z těchto projektů splnilo zadání a pouze 1 z těchto projektů podle zadání neuspěl.

Na řešení projektů, které byly v souhrnu za všechny hodnocené programy dohromady ukončeny bez žádného bodově ohodnoceného výsledku, bylo vydáno celkem 1.335.694 tis. Kč (4,7 %), z toho 1.137.395 tis. Kč (5 %) ve formě podpory z veřejných prostředků.

Bližší údaje o hodnocení projektů ze strany poskytovatelů jsou uvedeny v Příloze č. 4 a 5.

5.3. Naplnění cílů hodnocených programů

Posoudit naplnění cílů hodnocených programů lze v řadě případů pouze obtížně, protože v době, kdy byly programy ukončené roku 2011 připravovány a zahajovány, nebyly ještě RVVI požadovány některé z náležitostí, které jsou u předkládaných a posuzovaných návrhů programů standardně vyžadovány od roku 2009 (jedná se zejména o konkrétní definování cílů a očekávaných přínosů programu). Rovněž vzhledem k tomu, že programy realizované ve formě veřejných zakázek ve výzkumu, vývoji a inovacích nepodléhaly až do roku 2009 projednání RVVI a schválení vládou ČR, nelze nyní posoudit původně očekávaný záměr poskytovatelů, a to mnohdy ani v těch základních kritériích.

Cíle programů jsou nicméně plněny prostřednictvím jednotlivých projektů řešených v jejich rámci a při posuzování, zda byly cíle programů naplněny, lze tedy vedle souhrnných zpráv poskytovatelů o jimi provedeném hodnocení ukončených programů vycházet rovněž z údajů o jednotlivých ukončených projektech, které poskytovatelé předali do IS VaVaI.

Z údajů uvedených poskytovateli v souhrnných zprávách o jimi provedeném hodnocení ukončených programů vyplývá, že dosažené výsledky jednotlivých projektů předjímané cíle hodnocených programů naplnily. (Podrobné informace jsou obsaženy v souhrnných zprávách poskytovatelů o jimi provedeném hodnocení ukončených programů v Příloze č. 6.). U 3 z 15 hodnocených programů nicméně vyvstávají závažné pochybnosti, co se týká efektivity využití účelové podpory, jelikož míra projektů ukončených bez žádného bodově ohodnoceného výsledku u nich přesáhla hranici 40 %. Týká se to programů Ministerstva obrany (OS), Ministerstva vnitra (VE) a Ministerstva práce a sociálních věcí (HC).

U programu Ministerstva práce a sociálních věcí (HC) byly tyto pochybnosti shledány jako nejzávažnější. Podle údajů předaných poskytovatelem do IS VaVaI bylo z 34 projektů řešených v rámci programu 28 z nich ukončeno bez žádného bodově ohodnoceného výsledku (tj. 82,4 %). Poskytovatel v souhrnné zprávě o jím provedeném hodnocení programu přesto uvádí, že 33 projektů uspělo podle zadání, a míru splnění cílů programu stanovuje na 87 %. Toto tvrzení však není jakkoliv podloženo údaji předanými poskytovatelem do IS VaVaI.

Poskytovatel v údajích předaných do IS VaVaI definoval cíl programu jako „*systematický rozvoj v oblasti sociálně ekonomického výzkumu, prováděného za účelem získání nových znalostí, jejich využití v praxi a dosažení takové znalostní úrovně, která umožní orgánům státní správy, tedy státu, získávat, osvojovat si, udržovat a rozvíjet specifické schopnosti potřebné pro zajištění sociálně ekonomického rozvoje státu a jeho obyvatel*“. Hlavní očekávané výsledky poté kvantifikoval na: „*24 výsledků promítnutých do právních předpisů, norem, směrnic a předpisů nelegislativní povahy; 10 certifikovaných metodik; 1 software*.“ Ze srovnání s údaji o ukončených projektech předaných poskytovatelem do IS VaVaI nicméně vyplývá, že v rámci programu bylo dosaženo pouze 1 výsledku druhu H (tzn. poskytovatelem realizované výsledky promítnuté do právních předpisů a norem, směrnic a předpisů nelegislativní povahy a strategických a koncepčních dokumentů), žádného výsledku druhu N (tzn. certifikovaná metodika, postup, mapa) a žádného výsledku druhu R (tzn. software). Kvantifikované cíle programu tak podle údajů předaných poskytovatelem do IS VaVaI nebyly naplněny.

Vzhledem k tomu, že v době schvalování programů ukončených roku 2011 nevyžadovala RVVI ještě bližší indikátory plnění cílů programů, lze skutečné naplnění cílů hodnocených programů, jak již bylo uvedeno výše, určit v řadě případů pouze složitě. Více jak 40% podíl projektů, jejichž řešením nebylo dosaženo žádných bodově ohodnocených výsledků, nicméně naznačuje, že u programů Ministerstva obrany (OS), Ministerstva vnitra (VE) a Ministerstva práce a sociálních věcí (HC) nebyly prostředky státního rozpočtu vynakládány efektivně, ač byly podle sdělení poskytovatelů kvalitativní cíle programů naplněny.

6. Shrnutí

Hodnoceno bylo celkem 15 programů účelové podpory ukončených roku 2011. V rámci 11 z nich byly jednotlivé projekty zadávány prostřednictvím veřejných soutěží ve výzkumu, vývoji a inovacích, u ostatních 4 programů se tak dělo na základě veřejných zakázek ve výzkumu, vývoji a inovacích.

Na řešení 2.168 projektů zadaných v rámci všech hodnocených programů dohromady bylo vynaloženo celkem 28.452.807 tis. Kč, z toho 22.681.498 tis. Kč z veřejných prostředků. Průměrná míra podpory z veřejných prostředků tak činila 79,72 %. Dosaženo bylo celkem 15.896,576 bodově ohodnocených výsledků s celkovým ohodnocením 514.894,501 bodů. Tzv. průměrný projekt za všechny hodnocené programy dohromady byl řešen s celkovými náklady ve výši 13.124 tis. Kč, podpora z veřejných prostředků u něj činila 10.462 tis. Kč a jeho řešením bylo dosaženo 7,33 bodově ohodnocených výsledků s ohodnocením 237,5 bodu. Nejčastějším druhem dosaženého výsledku byl přitom článek v odborném periodiku obsažený v databázi Web of Science (31,82 %).

Průměrná hodnota Indexu SR pro všechny hodnocené programy dohromady činí 22,7, což znamená, že za každý 1 mil. Kč vynaložený ve formě podpory z veřejných prostředků bylo dosaženo výsledků s průměrným ohodnocením 22,7 bodu. Nejvyšší hodnotu Indexu SR vykázaly programy spadající do gesce Ministerstva kultury DB (145,27), DE (124,33) a DD (113,4), nejnižší hodnoty naopak programy spadající do gesce Ministerstva práce a sociálních věcí (HC - 6,35) a Ministerstva obrany (OS - 4,14).

Co se týká stupně hodnocení projektů ze strany poskytovatele, nejvyšší podíl projektů ukončených s vynikajícími výsledky vykázalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy u programu LC (98 %) a Ministerstvo zdravotnictví u programu NS (70 %). Žádných vynikajících výsledků nedosáhl podle údajů předaných poskytovateli do IS VaVaI naopak ani jeden z projektů řešených v rámci programů Ministerstva dopravy (CG), Ministerstva kultury (DD) a Ministerstva práce a sociálních věcí (HC).

Údaje obsažené v IS VaVaI indikují, že v rámci všech hodnocených programů dohromady nebylo splněno zadání pouze u 49 projektů z celkem 2.168 řešených projektů (2,2%). Bodově ohodnocené výsledky však IS VaVaI neviduje u 264 projektů (12,2 %), a přesto pouze u 23 z nich poskytovatelé uvedli, že nebylo splněno zadání. U 55 z těchto projektů byl poté do IS VaVaI dokonce předán údaj, že projekty dosáhly vynikajících výsledků. Nejvyšší podíl projektů, které nedosáhly žádných bodově ohodnocených výsledků, vykázaly programy Ministerstva obrany (OS) - 41,5%, Ministerstva vnitra (VE) - 50%, a Ministerstva práce a sociálních věcí (HC) - 82,4 % s tím, že za všechny hodnocené programy dohromady bylo na řešení projektů, které nedosáhly žádného bodově ohodnoceného výsledku, vynaloženo celkem 1.335.694 tis. Kč (4,7 %), z toho 1.137.395 tis. Kč (5 %) z veřejných prostředků.

Informace uvedené v souhrnných zprávách poskytovatelů o jimi provedeném zhodnocení výsledků ukončených programů vypovídají o tom, že v rámci všech hodnocených programů byly naplněny jejich kvalitativní cíle. U programů Ministerstva obrany (OS), Ministerstva vnitra (VE) a Ministerstva práce a sociálních věcí (HC) však vyvstávají závažné pochybnosti o efektivnosti vynakládání prostředků státního rozpočtu, jelikož míra projektů, které v rámci těchto programů nedosáhly žádných bodově ohodnocených výsledků, přesáhla hranici 40 %.

Tyto údaje vypovídají o tom, že ačkoliv kvalitativní cíle těchto programů byly podle sdělení poskytovatelů naplněny, stalo se tak při značně neefektivním vynakládání prostředků státního rozpočtu.

7. Závěr

Během Hodnocení bylo zjištěno, že u řady programů ukončených roku 2011 rozpočtové údaje obsažené v IS VaVaI (celkové uznané náklady na řešení projektů v rámci programu a celková výše podpory z veřejných prostředků) neodpovídají údajům obsaženým ve zprávách poskytovatelů o jimi provedeném hodnocení ukončených programů, a to přesto, že údaje do IS VaVaI předávají sami poskytovatelé.

Dále byla prokázána tendence poskytovatelů hodnotit i projekty, které nedosáhly žádných uznaných a bodově ohodnocených výsledků, jako projekty, které uspěly podle zadání, v řadě případů dokonce jako projekty, které dosáhly vynikajících výsledků. V návaznosti na to bylo zjištěno, že někteří poskytovatelé hodnotí splnění cílů jimi realizovaných programů výrazně pozitivně, a to přesto, že významná část projektů řešených v jejich rámci byla ukončena bez jakéhokoliv bodově ohodnoceného výsledku a prostředky státního rozpočtu tak byly využity ve značné míře neefektivně.

V návaznosti na výše uvedené RVVI doporučuje, aby poskytovatelé důsledně prováděli níže uvedená opatření:

- při přípravě nového programu definovat jeho cíle a očekávané výsledky tak, aby bylo po ukončení programu možné objektivně posoudit, zda byly předjímané cíle naplněny a zda byla podpora z veřejných prostředků vynaložena efektivně;
- při uzavírání smluv a vydávání rozhodnutí o poskytnutí podpory důsledně využívat práv poskytovatele definovaných zákonem o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, tj. definovat sankce, včetně možnosti navrácení poskytnuté podpory a ukončení projektu na základě výsledků jeho průběžného hodnocení;
- důsledně provádět pravidelná hodnocení řešených projektů, jak je uloženo § 13 zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací se zaměřením na hodnocení, zda řešení projektů dává předpoklad dosažení cílů a výsledků, které byly obsaženy ve schváleném návrhu projektu.